

DÉLVIDEK

ZOMBOR, 1942. február 20.
Csibás Benő u. 3. III. évfolyam, 40. szám.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Helyettes egy lán 3.22, negyedévre 9.20 P.
Levél cím: Zombor, p. l. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

Göbbels dr.

Németország teljes erejével száll szembe

a bolsevista veszéllyel

A német nép megteremti az előfeltételeit annak, hogy a véderő tavaszra támadásba lendüljön és döntő csapást mérjen az ellenségre — Európának is tisztában kell lennie a keleti veszedelemmel

A déli arcvonalon megindult az olvadás

A Donec mentén, Charkov körül, Orelnél, az Ilmen tónál és a leningrádi szakaszon is hiábavalóknak bizonyultak a szovjet támadások Vorosilovgrád vidékén a lakosság is harcol a bolsevisták ellen

Nagy amerikai vereség Tunéziában

A nap kétségtelenül legjelentősebb eseménye dr. Göbbels német birodalmi propaganda miniszter nagy beszéde a berlini Sportpalotában. Az egész német és olasz sajtó vezető helyen közli a beszédet és jelentős megjegyzéseket fűz hozzá. A német sajtó szerint az a lelkesedés, amelylyel a német nép a miniszter súlyos kijelentéseit fogadja, bizonyítéka a német nép sziklaszilárd hitének a végső győzelemben.

Megjegyzik a lapok, hogy a német nép most saját maga vette kezébe a sorsát és totális háborúval totális győzelmet akar és fog kivívni. A német nép választ adott arra a kérdésre, hogy élni akar-e, vagy elpusztulni és ez a válasz valóságos néphatározat volt a totális háború érdekében.

Az olasz sajtó ugyanilyen értelemben kommentálja a beszédet s kiemeli, hogy Európát a bolsevizmus fenyegető veszélyétől csak a tengelyhatalmak tudják megmenteni. A Popolo di Roma azt írja, hogy a német nép szilárd elhatározása folytán olyan dolgokra képes, amelyek bámulatba ejtik majd a világot.

Göbbels egyébként ebben a beszédében — amelyet lapunk más helyén közlünk — teljes valóságában feltárta azt a veszélyt, amely Európát fenyegetné abban az esetben, ha a német és szövetséges csapatok nem tudnának helytállni keleten, de feltárta azokat az erőket is, amelyeket a német nép szembe tud állítani az ellenséggel és amelyek alkalmasak arra, hogy gátat emeljenek a keleti invázió elé és biztosítsák a tengelyhatalmak végső győzelmét. A német nép mostani minden eddig felülmúló elszántsága biztosítja amellett, hogy a szovjet erőfeszítés hiábavalónak bizonyuljon és a győzelem Európáé lesz.

A harctereken

tovább tart a nagy küzdelem. A vezéri főhadiszállás pénteki hadijelen-

tése közli, hogy a Kaukázus nyugati részén és a Kubán alsó folyása mentén kezdődő olvadás mellett csak helyijelentőségű harci cselekmények folytak. A németek Novoroszijzsktól délre saját támadásaikkal eredményeket értek el.

A doneci szakaszon és Charkov vidékén az ellenség újból nagy erőket támadott, de támadásait a németek visszautasították. Oreltől délre is visszaverték az ellenség elkeseredett támadásait. Ellentámadással kivetették állásaiból a szovjet csapatokat és sok ellenséges páncélost pusztítottak el. Az Ilmen tótól délkeletre a legsúlyosabb veszteségeket okozták a bolsevistáknak. A támadó bolsevistákat mindenütt visszavetették. A Ladoga tótól délre és a leningrádi szakaszon szintén meghiúsult az ellenség azon kísérlete, hogy áttörje a német állásokat.

A németek egy nagyobb szovjet erőcsoportot bekerítettek és megsemmisítettek.

Tunéziában a tengely hadműveletei sikeresen folynak tovább. Az algiri vizeken a légierők megtámadták egy erősen védett ellenséges hajókaravánt és egy könnyű cirkálóval valamint három nagy szállítóhajóval megtorpedózták. Egy hajó elsüllyedését megfigyelték.

Az ellenség Északnyugati-németország ellen tegnap a késő esti órákban légítámadást hajtott végre. Bombák hullottak Wilhelmshavenre is. Kilenc támadó gépet lelőtt a német légvédelem.

Amerika

tunéziái hadseregére súlyos csapást mértek a német-olasz erők. Ezt a vereséget az amerikai hadügyminiszter is beismerte. Mint semleges hírforrások közlik, az amerikai csapatok veresége nagy kárörömet okozott úgy francia, mint angol körökben. Az angolokat eddig lekicsinyelték az amerikaiak, a francia csa-

patokat pedig, amelyek ugyancsak vereséget szenvedtek, mint megbízhatatlanokat és rossz katonákat elvonták a harctérről.

Zürichi jelentések szerint Kairóból olyan hírek érkeznek, hogy az amerikai csapatokat ért súlyos vereség és a változatlanul kedvezőtlen helyzet arra kényszeríti Montgomery tábornagyot, hogy a nyolcadik angol hadsereggel lendüljön támadásba, főleg Tunézia déli része ellen és így tehermentesítse a szorongatott amerikaiakat. Mint a Bud. Tud. jelel, Montgomery főhadiszállása közölte, hogy a Maréth vonal ellen befejeződött a nyolcadik hadsereg felvonulása. Az utóbbi 12 órában élénk csapatmozdulatokat figyeltek meg a németek részéről is. Valószínűnek tartják, hogy a következő 24 órában megindul a támadás a Maréth vonal ellen.

Az angolszász

hadak hadműveleteivel maguk az angolszászok sincsenek megelégedve — közli a Stefani iroda Genfben át érkezett értesítése. A Daily Mail c. angol lap foglalkozik a szovjet offenzívával és azt írja, hogy a bolsevista támadások eredményei kellemtelen helyzet elé állították Angliát és Amerikát. Az átlag angolszász polgárban ugyanis az a vélemény alakul ki, hogy a Szovjet a szövetségesek nélkül is megnyerheti a háborút és tulsúlyba jut Angliával és Amerikával szemben. Általános a fel-fogás, hogy a háborus hangversenyben Anglia és Amerika csak a harmadik hegedős szerepét játszik — mondja a Stefani jelentése.

Az olasz Piccolo szerint a Právda azon cikke, amelyben leszögezi a Szovjet jogát a balti államokra és Besszarabiára élénk szovjet-ameri-

kai sajtóvitára adott alkalmat. A Newyork Times szerint Amerika nem ismerheti el a Szovjet jogát ezeken a területekre, mintahogy nem ismerhet el semmiféle olyan területi megoldást, amely az illető területek lakosságának érdekeivel ellentétben áll. A Szovjetnek el kellene ismernie az Atlanti Chartát. A vitába bekapcsolódott a Yeni Sabah c. török lap is, amely azt írja, hogy a Szovjet állításos népszavazást építi a balti államokra támasztot igényt. Ilyen alapon bizonyosan igényt tart Lengyelország keleti részére is, hiszen ott is rendezett népszavazást.

A svájci Die Tat azt írja, a szovjet és az angolok szövetségei között a területi kérdések kapcsán is felszartott ellentétek még súlyos gondokat okozhatnak az angol és amerikai diplomáciaiak.

Politikai

táraz a newyorki érsek római útja és az ibériai államok helyzete áll az érdeklődés homlokterében. Zürichi jelentések szerint Franco és Salazar március elején megbeszélést folytatnak majd portugál területen és ez alkalmossá sor kerül a két ország között létrejött szerződés aláírására is. A szerződés a két ország barátságát és barátságát szövegezi le de tartalmaz katonai, politikai és gazdasági kötelezettségeket is. Közömbösben kifejtik, hogy a szerződés a két ország szorosabb együttműködését célozza. Ugy Portugália mint Spanyolország továbbra is ki akar tartani semlegességét mellett.

A newyorki érsek útja körül sokféle hír terjedt el. Legutóbb azt jelentették, hogy az érsek Spanyolország vezetőivel is megbeszéléseket akar folytatni.

Ára 12 fillér

A Donec-medencében 40 szovjet páncélost pusztítottak el a németekkel együtt harcoló önkéntes orosz harcosok

Charkov polgári lakossága nem hajlandó még egyszer szovjet uralom alá jutni és a németekkel együtt elhagyta a várost — A súlyos veszteségek hatása alatt délen csökkent a bolsevista támadások hevessege

Sorra omlanak össze az elkeseredett szovjet rohamok

Berlin, február 19.
Az Interinf. helyzetjelentést közöl a keleti arcvonalról, amelyben megállapítja, hogy az utóbbi hetek rendkívül súlyos veszteségeinek hatása alatt a keleti arcvonalon, főleg a déli szakaszokon észrevehetően csökkent a szovjet támadások hevessege.

A Kubán-hídfő szakaszán teljesen tétlenek maradtak a szovjet csapatok, míg a németek lenyűgöző támadásokkal tért nyertek.

Novoroszijzsknál egészen keskeny parti sávra szorították vissza a németek a bolsevistákat, a német partvédő ütegek pedig meggyújtották az ellenség azon kísérletét, hogy gyorsnaszádokkal csapatokat szállítson partra erőinek meg-

erősítésére. Két gyorsnaszádot elsüllyesztettek. Krasznodráról északra megsemmisültek azok az ellenséges kötelékek, amelyek átszivárogtak a német állásokig. A lagunák vidékén a németek visszafoglaltak egy helységet és azt szilárdan beillesztették a védelembe. Az új német záróállások ellen intézett szovjet támadások összeomlottak.

Vorosilovgrádtól nyugatra összeomlottak a szovjet támadások

A Don alsó folyásától északra több sikeres támadást hajtottak végre a németek és nagy ellenséges kötelékeket semmisítettek meg. A zuhanóbombázó és csatagépek rajai olyan eredményesen támadták az ellenséges alakulatokat, hogy azok egyáltalán nem voltak képesek beavatkozni a harcokba.

Vorosilovgrádtól nyugatra a bolsevisták erős tűzérégi előkészítés után tömegtámadást intéztek a német magaslati állások ellen, a támadás azonban már a német állások előtt elhúzó völgyekben összeomlott a német fegyverek összpontosított tűzében. Feltűnő volt, hogy a szovjet támadásokat nem támogatták a páncélosok. Ennek oka abban keresendő, hogy a lakosságból alakult önkéntes harci alakulatok kiklakták azt a szovjet vonatot, amely a páncé-

losokat szállította és megsemmisítettek negyven szovjet páncélost.

Charkov környékén változatlan hevesseggel tartanak a harcok rendkívül mélységben. Az ellenség rendkívül súlyos veszteségeket szenvedett ebben a térségben. Német alakulatok messzire előretörték az ellenség háta mögé és megakadályozták az ellenség utánpótlását. Tízennyolc szovjet páncélos megsemmisült.

A Charkovot kiürítő német csapatok magukkal vitték minden felszerelésüket, élelmiszereiket és minden más anyagukat. Kivonulásuk előtt az összes vasuti és ipari berendezéseket megsemmisítették.

A város polgári lakossága önszántából elhagyta a várost és a német csapatok védelmében nyugatabbra költözött.

A szovjet holttestek ezrei borítják az északi csatateret

Az Ilmen tótól délkeletre folytatta az ellenség hiábavaló tömegtámadásait. A támadásokat visszaverték és 16 szovjet páncélost megsemmisítettek.

A volchovi szakaszon elretesztek a németek egy előző napon keletkezett rést és nagy szákmányra tettek szert. A Ladoga tó vidékén a Szovjet ismét súlyos veszteségeket szenvedett, különösen páncélosokban. 38 szovjet páncélos pusztult el ezen a szakaszon.

A Névától nyugatra elterülő harci szaka-

szon a németek különösen kellemetlen meglepetésben részesítették az ellenséget. A Szovjet csapatok itt nagyszámú páncélos támogatásával tömegtámadásra indultak.

A németek egészen közelre engedték őket, majd páncéltörőkkel és mindennemű fegyverrel gyilkos tüzet zúdítottak rájuk. A tömegtámadás összeomlott és kemény közelharc fejlődött ki. A csatateret a bolsevista holttestek ezrei borítják. 23 páncélost szétlőttek.

Moszkva a tengelyhatalmakkal való együttműködéssel vádolja a szerb csetnikbandák vezérét

Zürich, február 19.

(Bud. Tud.) A londoni szovjet nagykövetséghez közelálló körökben tegnap vált ismertté, — jelenti a Neue Zürcher Zeitung Londonból — hogy a szovjet kormány röviddel ezelőtt jegyzéket nyújtott át a moszkvai délszláv követnek. E jegyzékben a szovjet kormány az al vádolja Mihajlovics tábornokot a délszláv emigráns kormány hadügyminiszterét és a szerbiai csetnikbandák vezetőjét, hogy „együttműködik” a tengelyhatalmak csapataival. Szovjet részről kijelentik, hogy ennek az állításnak az

igazolására, a jegyzékkel együtt megcáfolatlan bizonyítékokat terjesztettek a délszláv kormány elé.

Londonban úgy tudják, a délszláv emigráns kormány már régebben kapott jegyzéket a szovjet kormánytól, amelyben hasonló vádakot emeltek. Délszláv részről erre azt válaszolták, hogy a vádak helytelen értesüléseken alapulnak. Az új szovjet jegyzék megállapítja, hogy félreértés ki van zárva és most már csak az lehetséges, hogy a londoni délszláv kormány nem rendelkezik kielégítő értesülésekkel.

Komolyan aggódnak Gandhi életéért Szigyengesség és fokozódó vérszegénység lépett fel

Amszterdam, február 19.

Gandhi állapota továbbra is rosszabbodik és most már komolyan aggódnak az ősz hindu vezér életéért. Gandhi már nem beszél és nem érdeklik látogatói sem. Szigyengesség és fokozódó vérszegénység lépett fel, ami fokozza Gandhi állapotának súlyosságát.

VASUTI KOCSIKAT ÉS ÉLELMISZERRAKTÁRAKAT ZSÁKMÁNYOLTAK A HORVÁTORSZÁGI PARTIZÁNOKKAL HARCOLÓ CSAPATOK

Zágráb, február 19.

A MTI jelentése szerint a horvát sajtó felhívta a figyelmet a felkelők ellen fo-

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

CSUTORTOK—HÉTFŐ

Szakítani nehéz dolog.

Főszerepben:

KISS MANYI, DAYKA MARGIT,
VASZARY PIRI, PETHES SÁNDOR,
PETHES FERENC, v. BENKŐ GYULA

PÓTMUSOR: MAGYAR ÉS OLASZ HIRADÓ.

lyó eredményes harcról. A jelentések helyneveket nem közölnek. A jelentések szerint sűrű ködben és heves hóvihárban napokon keresztül folytatott harc eredményeként a horvát és német csapatok fontos hegyi állásokat foglaltak el és nagy zsákmányra tettek szert. Többek között 84 vasuti kocsit és élelmiszerekkel teljesen megrakott raktárakat vettek el a felkelőktől, akik súlyos veszteségeket szenvedtek emberben is. A felkelők minden áron a köréjük huzott gyűrű áttörésére törekednek.

Több mint ötvénezer katonát veszített Amerika

Tunéziában a tengely csapatok több mint száz kilométerrel vetették vissza az ellenséget

Berlin, február 19.

Mint az Interinf. jelenti a tengely csapatok győzelmes előnyomulásukat Tunéziában és ismét több fontos ellenséges állást foglaltak el, az angolszászokat pedig további visszavonulásra kényszerítették.

A német—olasz erők támadásának súlya alatt a nagy veszteségeket szenvedett amerikai alakulatok fejezetterten menekülnek. A tengely csapati és légi nagy veszteségeket okoznak az ellenségnek úgy emberben, mint anyagban.

A londoni rádió jelentése szerint (közli a Német Távirati Iroda) Stimson amerikai hadügyminiszter kijelentette, hogy az amerikai csapatok Tunéziában súlyos veszteségeket szenvedtek. 3500 amerikai katona meghalt, 6500 megsebesült, 32.000 pedig eltűnt illetve fogságba esett, ezek a számok azonban még nem tartalmazzák a legutóbbi harcok során elszenvedett veszteségeket.

Stimson beismerte azt is, hogy a tengely csapatok jelentős helyi sikereket értek el.

Az olasz sajtó méltatja a tengelyi tuniszi sikereit. A Corriere della Sera megállapítja, hogy a tengely ragyogó sikereket ért el Tuniszbán és minőségi fölényével ellensúlyozza az ellenség számbeli fölényét. A Stefani közli, hogy az angol sajtó is nyíltan beismeri az amerikai csapatok súlyos vereségeit és megállapítja, hogy az amerikaiakat már több mint száz kilométernyire vissza tolták a német—olasz csapatok, ami súlyos kihatással van Montgomery angol hadseregének helyzetére is.

Vagyonelkobzással súlyosbítják a romániai kommunis- ták büntetését

A büntetés a vétkecsaládtagjaira is kiterjed

Bukarestből jelentik: A román hivatalos lapban rendeltetvény jelent meg, amely kimondja, hogy a törvényszabta büntetésen kívül teljes ingó és ingatlanvagyon elkobzással büntetendők azok, akik a szovjet által létesített terrororganizációk tagjaiként terrorcselekményeket követnek el a hadsereg, az állam a tisztviselői kar vagy a nép ellen, szabotáznak, kommunista propagandát fejtenek ki vagy passzív ellenállást tanúsítanak. A büntetés kiterjed a felbujtókra, a részesekre, valamint a vétkecsaládtagjaira is. Családtagnak minősül a feleség, a felmenő és lemenő rokonok és mindazok, akik egy fedél alatt laknak az elítélttel. A családtagokat gyűjtőtáborokba szállítják a vagyonelkobzáson kívül.

Göbbels dr.

Nincs senki Németországban, aki rothadt megalkuvásra gondolna

Németország eddig csak félkézzel harcolt, most teljes erejét latbaveti a győzelemért – Európának csak egy választása van: vagy a tengely Európája vagy a bolsevizmus

Berlin, február 19.
A BERLINI SPORYPALOTÁBAN CSUTORTOKON A KÉSŐ DÉLUTÁNI ÓRÁK-
BAN LEFOLYT TÖMEGGYÜLÉSEN TOBBEZER FÉRFI ÉS NŐ JELENLÉTEBEN GÖB-
BELS DR. BIRODALMI MINISZTER NAGYSZABÁSÚ BESZÉDET MONDOTT A KE-
LETI VÁLSÁGRÓL ÉS A TOTÁLIS HÁBORURÓL.

Beszéde bevezetőjében hangsúlyozta, hogy a német hadsereg keleten súlyos katonai megterhelés alatt áll. A Szovjet támadó felvonulását olyan lendülettel indította meg, amely elhomályosít minden eddigit és emberileg és történelmileg elképzelhetetlen. Ezzel a keletől fenyegető veszéllyel szemben egyetlen szóba-

Bolsevista-és zsidóveszély

A bolsevizmus az egész világot, minden népet és minden országot forradalmasítani akart, célja a zsidók világforradalma és ki akarja építeni a világszarnokságot. Ha győzne, olyan támadó politikát folytatna, amely valamennyi népet és országot a zsidóbolsevizmus igája alá kényszerítene.

Európának látnia kell a veszélyt és döntenie kell. A német nép nem hajlandó magát még átmenetileg, kísérletképpen sem alávetni ennek a veszélynek.

Európa, Angliát is beleértve, azt állítja, hogy elég erős szembenézni Európa bolsevizmá-ságának veszélyével. Ez gyerekes állítás. Ha a világ legnagyobb katonai hatalma, a német véderő nem tudná megakadályozni a Szovjet terjeszkedését, ki volna képes erre — tette fel a kérdést dr. Göbbels miniszter — majd kifejtette, hogy nincs többé választás a régi széthúzó Európa és a tengelyhatalmak által kialakítandó új európai rend között, hanem csak egy választás van: Vagy a tengely Európája, vagy a bolsevizmus.

Az Európát fenyegető veszély legyőzése

A bolsevista veszély sikeresen csak úgy győzhető le, ha nem is azonos, de legalább egyenlő értékű módszereket állítanak vele szemben. Németország eddig csak félkézzel folytatta a háborút, ez nem mutatkozott elegendőnek, most teljes erővel, egész munkát kell végezni.

Félre kell dobni a glassé keztyűt, és felvenni az ökölbándázzst! A német nép a legértékesebbet, a vérért áldozza a győzelemért, Európa többi államának legalább a munkát, a gazdasági segítséget kell adnia. Sokkal többet kell latbavetni mint eddig,

A győzelem már megfogható közelségben van

London és Washington pedig ne kételkedjék abban, milyen fogadtatásban részesítenék inváziós kísérleteit bárhol Európában. Még gondokkal teljes hetek állanak előttünk — mondta dr. Göbbels — de ezzel végkép levegőhöz jutunk. Az ellenség a

hető védőbástya a német véderő és szövetségesei. A Szovjet lőező és blöffölő módszerei következtében

a bolsevisták háborús felkészültségét nem becsülték fel helyesen s az csak most vált nyilvánvalóvá egész vad nagyságában.

Olyan veszéllyel fenyegeti a bolsevizmus a Birodalmat és Európát, amely elhomályosít minden veszélyt, amely valaha is fenyegette a Nyugatot.

A továbbiakban a világ közvéleményéhez fordult Göbbels dr. birodalmi miniszter és bejelentette a németek három tételét:

1. Ha a német véderő és szövetségesei nem képesek megtörni a bolsevista veszélyt, a Birodalom és egész Európa a bolsevizmus martalékává válik,
2. csak a német véderő, a német nép és szövetségesei rendelkeznek elegendő erővel ahhoz, hogy megmentse Európát a fenyegető veszélytől és
3. a késedelmeskedés közvetlen veszélyt jelent. Addig kell tehát cselekedni, amíg nem késő.

A birodalom felett — mondotta a továbbiakban a miniszter — már kezdet nyújt egymásnak a nyugati állítólag civilizált zsidó és a keleti gettozsidó. Ezzel Európa halálos veszedelemben forog.

Göbbels dr. tudja azt, hogy ezeket a kijelentéseit az angol sajtó esetleg már holnap az első német béketárgyalásnak minősítheti s ezért előre kijelenti, hogy

nincs senki Németországban, aki rothadt megalkuvásra gondolna. Mindenki csak a háború folytatására gondol.

Európának is határoznia kell. A késedelem közvetlen veszélyt jelent.

A Német Birodalom és a tengelyhez tartozó államok európai küldetését vállalták, amikor szembeszálltak az egész földrészt fenyegető veszéllyel

és ennek a harcnak csak győzelemmel szabad végződnie.

hogy döntő fordulat álljon elő. A német nép nem habozik, hogy a legmélyrehatóbb önségélyhez nyuljon.

A német nép olyan hadműveleti tartalékokat létesít a Führer számára, hogy tavaszra és nyáron újból megkezdhesse az offenzívát és döntő csapást mérhessen az ellenségre.

Mozgósítani fog minden erőt, szabaddá tesznek minden férfit az arcvonal számára és minden munkaerőt a fegyvergyártás számára.

A győzelem már megfogható közelségben van

nyáron régi támadó erejében fogja megismerni a német véderőt. A német nép megteremti minden lehetőségét ennek.

Ezután Olaszország és Japán hősi küzdelméről, megingathatatlan barátságáról és elszánt-

ságáról beszélt nagy elismeréssel dr. Göbbels, majd tíz különböző kérdést adott fel a jelenlévőknek, hogy akarják a harcot minden megpróbáltatásával a végső győzelemig. Minden kérdésre harsány igen és éljen volt a válasz és az egybegyűlt ezrek lelkesen tüntettek Németország és a Führer mellett.

Göbbels dr. azzal fejezte be nagy beszédét, hogy a győzelem már megfogható közelségben van, csak ki kell utána nyújtani a kezét a német népek és mindeh áldozatot meg kell hozni a győzelem érdekében.

NÉMET LAP

A MAGYAR HADITUDÓSÍTÓKRÓL

Köln, február 19.

A Kölnische Zeitung színes cikkben számol be a magyar haditudósító század működéséről és megállapítja, hogy a magyarok a haditudósító alakulatot olyan mintaszerűen és katonásan szervezték meg, hogy az örömet okoz a német katonaszívnek.

SPANYOLORSZÁG VEZETŐIVEL IS TÁRGYAL A NEWYORKI ÉRSEK

Madrid, február 19.

Spelman, Newyork érseke a rossz idő miatt még mindig nem tudta folytatni útját Rómába. Beavatott körökben úgy tudják, hogy az érsek Rómából visszatérőben Madridban megszakítja útját és tárgyalásokat folytat majd Spanyolország vezetőivel.

Kállay miniszterelnök külpolitikai beszámolója a képviselőházban és a felsőházban

Budapest, február 19.

A képviselőház külügyi bizottsága előtt Kállay miniszterelnök pénteken délelőtti tájékoztatót mondott a külpolitikai helyzetről. Az ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg és azon résztvettek a kormány tagjai és a képviselők.

Pénteken délután Kállay Miklós miniszterelnök a felsőházban ismertette a külpolitikai helyzetet.

ZONGORAHANGOLÓ

érkezett Budapestről Zomborba. Kérem a b. címetek minél előbb leadni szíveskedjenek a Délvidék kiadóhivatalában. Környékre is kiutazom.

BIRÓ JÓZSEF

képesített zongorakészítő és hangolómester, Budapest.
ZONGORÁT, PIANINÓT, ROSZSZAT IS VESZKE!

Razzia a Vadászkiirtben

Erfélyesen eljárnak a munkakerülő zombori kártyások ellen

Illetékes helyről nyert értesülésünk szerint a rendőrség meglepetésszerű razziaát tartott az egyik szálló kávéházában és kártyatermeiben. Ennek eredményeként több olyan zombori lakos ellen indult rendőrhatalmági őrizeti (internálási) és fegyverkezési eljárás, akik munkát nem vállaltak, munkakerülő, kártyás életmódot folytattak és létfenntartásukról meggyújtató módon a hatóságokat tájékoztatni nem tudták.

Harcok a balkáni partizánok ellen

Zuhanóbombázókkal a bosnyák hegyek között

Robert Kern P. K. haditudósító jelentése a boszniai harcokról

(P. K.) Repülőgépeink pillanatok alatt emelkedik fel a jeges repülőtérről és furja magát a messzeségek kékjébe. Rajunk hatalmas gyorsasággal közeledik a hegyek felé, amelyek a téli nap szürkeezüst kódében rejtőzködnek. Alattunk végtelen semmisségként fekszik a táj, a zuhanóbombázók, ezek a ragadozómadarak, pedig éhesen törnek céljuk felé. A motorok egyhanguan zugnak. A nagy folyó völgyét fehér lepélként borítja a hó, s úgy néz ki a folyó, mintha piszkos kötelet fektettek volna a szűzi fehérségre. Az út vonalzóval meghuzott egyenes vonalnak látszik.

Már elértük a hegyeket. Alattunk színes és ráncos a táj, mintha sok ezer esztendő arc volna. A nap ereje nagy foltokat festett a fehér hóra és fehér és barna foltok váltják egymást. A boszniai hegyek így fentről nézve, mintha elveszíténék szépségüket és vadságukat. Csak barázdáknak látszanak a völgyek. Az erdő át-látszó s olyan, mintha a földről hólepte szőlőskertet néznénk. A lombtalan erdőben nehéz elrejtőzni a banditáknak. Ez a tél előnye. Nem lehet többé elrejtőzködni a kukoricaföldek áserdejében, nincsenek sötét lombos erdők, ahol nyoma veszik a felkelőknek. A színek elveszték valahol, csak világos és sötét, fehér és fekete különböztethető meg.

Célunk, hogy a kommunistabandákat meg-támadjuk.

Gránátosaink már napok óta üldözik őket. Katonáink rossz utakon, keskeny hegyi ösvényeken másszák a végtelen bosnyák hegyeket, havat, sarat, vizet, taposnak, de éjjel és nappal nyomában vannak a visszahuzódó ellenségnek.

Három fehér ház zárja el az utat fön a magas hegyekben. A banditák ezeket kiserődökké építették át, a nagy veszteségek nélkül nem vehetők be. Azért hívták segítségül a zuhanóbombázókat.

A magas szökehadju német, akinek bölcső-

jét valahol a Badeni tó környékén ringatták, nyugodt fölénnyel vezeti a gépet. „Három fehér ház az uton” — ezt mondotta a parancsnok, amikor megjelölte a támadás célpontját. Zuhanóbombázók már ismerik ezt a tájat. Nem először járnak a bosnyák hegyek felett. Ez a három ház pedig, ez

a három kiserőd, mától kezdve nem létezik többé,

ahogy mi a zuhanóbombázókat ismerjük.

Lenézek, alattunk német csapatok menetelnek. Céljuk ugyanaz, ami a miénk, feladatuk azonban nehezebb. Nekik keskeny hegyi ösvényeken föl és le kell kanyarogniuk, míg a repülőgép egyenesen huz el a táj felett.

Világító rakéták suhannak át a levegőn, s hulló csillagként hullanak vissza. Nagy távolságban erős fények villóznak. Megérkeztünk az első állások fölé.

Már itt is vagyunk; itt a három fehér ház a hegyi út mellett. Erős kőépületek ezek, ezt még innen a magasból is tisztán látjuk. Az ágyúcsövek tüzet okádnak: a német állásokat lövik. De már nem fogják sokáig. Hiszen itt vagyunk. Rajunk megkezdte a támadást. A mi gépünk az utolsó. Egy pillanatra eltűnik a világ, minden a fejetetejére áll: zuhanunk. Aztán marad minden a régiiben, csak a fehér házra hullott bomba. Gépünk nagy ívben huz el a hegyek felett és új támadásra lendül, de mire odaérünk, a fehér házból már nem látszik semmi, csak piszkos fekete füstfelhő gomolyog a három ház helyén.

„Telitalálát” — jelentik hangszórón.

Ötször röpültek el a zuhanóbombázók a cél felett és a kiserődökből csak hamu és por maradt. Megtisztítottuk az utat gránátosaink előtt, akik a zuhanóbombázók védelme alatt nyomulnak előre.

Magyar feltalálók

Írta: Gáspár Gyula

II.

Eötvös Loránd báró (1848—1919), a magyar tudományos élet büszkesége, a világhírű feltalálók első sorában áll. Apja, Eötvös József báró a magyar regényirodalomban szerzett halhatatlan nevet. Fia, Loránd, a kiváló tudós, 1848 július 27-én született Pesten. Eötvös Loránd báró tulajdonképpen tudós és nem feltaláló volt. Mikor világhírű műszerét, az Eötvös-ingát szerkesztette, inkább tudományos segédeszközre gondolt, mint találmányra. Első tudományos kutatásai a föld mágnességére, a kapilláris jelenségek megvilágítására és a folyadékok felületi feszültségére vonatkoztak. Kutatásai közül legértékesebb az, amellyel megállapította, hogy a nehézségi erő változását a Föld forgásából eredő centrifugális erőn kívül más körülmények is befolyásolják. További kutatásai közben aztán kimutatta, hogy a Föld belsejében lévő különböző rétegek hogy befolyásolják a nehézségi erőt. Ennek igazolására szerkesztette hihetetlenül pontos világhírű találmányát, a torziós ingát, melynek mutatója elárulja a Föld mélyében lévő rétegek sűrűségét. Az Eötvös-inga a kőolaj- és földgázkutatás, valamint az ásványi anyagok felkutatása terén nélkülözhetetlen. A torziós inga tökéletesített alakja a horizontális variométer, mellyel magában a műszer terében mérhető a nehézségi változás. Az Eötvös-inga tulajdonképpen egy alumínium-rudacska, amely középen igen vékony platina-fonálon függ. Az alumínium-rudacska egyik végére platina-lemez van erősítve, másik végén platina-fonálon platina darabka lóg. Az alumínium-rud két végére ható nehézségi erő nem teljesen egyenlő s ennek következtében az inga kissé elcsavarodik. Az elfordulás méretéből aztán következtetni lehet a nehézségi erő változására, illetve a különféle

rétegek sűrűségére. Az inga kimozdulásának nagyságát tűkör-leolvasó mutatja. Az ingát a hőmérsékletváltozástól és az elektromos hatásoktól hármas faburkolat védi. A torziós inga, a huszadik század varázsvesszője, világszerte ismert. A világ legnagyobb olaj- és bányavállalatai gyakran használják kiváló sikerrel. Eötvös Loránd báró halála után Rybár István, a kísérleti-fizikai tanszék örököse, hosszas kutatás eredményeképpen olyan Wolfram ötvözetet talált, melynek szakítási ellenállása sokszorosan tulszárnyalja a platina-fonálét. Ujabbán tehát ezt használják az Eötvös-inga készítésekor. Az említett Wolfram ötvözetből negyed olyan vékony huzalt lehet alkalmazni, mint a platina-szálból s ezáltal az inga érzékenysége jelentős mértékben fokozódott.

Jedlik Ányos (1800—1895), a kiváló bencés egyetemi tanár, fizikus és tudós, két nagy felfedezéssel gazdagította az emberiséget. Az egyik az elektromagnetikus rotációk felfedezése, a másik: a dinamó gép elvének feltalálása. Sajnos, Jedlik nem hozta felfedezését a tudományos világ tudomására, mert nem merete „reményleni, hogy valami újat fedezett fel”. Így hazánk a felfedezés elsőségének dicsőségéről lekésett. Pedig Jedlik Ányos már jóval Siemens előtt (1861) rájött a dinamó szerkesztésének gondolatára. Így a dinamó felfedezésének dicsősége Werner Siemens (1867) nevéhez fűződik. Jedlik első dinamóját a budapesti egyetem fizikai szertárában őrzik. Egyik kisebb, de érdekes találmánya az osztógép, mely egy centiméternyi térre ezer vonalat huz, — a győri muzeumban van. Ezekon kívül 1826-ban a fiatal tudós olyan készüléket szerkesztett, mellyel könnyen készíthetett savanyuvizet házi használatra (a szódavizgyártó üveg ősel).

Juhász István, a világhírű Juhász—Gamma légvédelmi készülék feltalálója, küzdelmes uton jutott el a sikerig. Mint egyik nyilatkozatában elbeszélte, mérnöknek készült, de tanulmányait szegénysége miatt nem tudta befejezni. Találmánya katonai titok, részletesen tehát nem foglalkozhatunk vele.

Kempelen Farkas (1734—1804) a legtöbb emlegetett magyar feltaláló, beszélő és sakkzó-gépével világhírre tett szert. Híres sakkzó-gépének titkát ma sem ismerjük. Furfangos gépe körül egész legendakör keletkezett. A világ híressé vált találmányt Kempelen mint „mechanikai játékszer”-t emlegette. Kempelen gépe, a sakkzó török 1822-ben még megvolt Párizsban állítólag 1854-ben Filadelfiában égett el.

Langerelter, a lift feltalálója Magyarországon, Esterházy Miklós herceg kismartoni kastélyában készítette el a világ első felvonógépét. Az óraműhöz hasonló felhúzó szerkezettel ellátott gép kezeléséhez csupán egyetlen ember kellett. A szerkezet egyszeri felhúzás után nyolcszor emelt fel két személyt háromemeletnyi magasságba. Langerelter felvonóján már biztosító vagy óvószerkezet is volt.

Martin Lajos (1827—1847) kolozsvári egyetemi tanár, a dinamikus repülés gondolatának felfedezője. Ő találta fel a repülőgép légsavárjának őst. Felfedezésének sikerét sajnos nem érthette el.

Mihály Dénes, a jelenkor magyar feltalálójának egyik legtehetségesebb képviselője, 1894-ben született Gödöllőn. Találmánya az elektromos távolbalítás terén uttörő. Mihály Dénes 1924-ben Németországba költözött és négyévi munka után, 1928-ban, a berlini rádiókiállításán mutatta be világszerte feltűnést keltett telehorját. Mint az Allgemeine Elektrizitäts Gesellschaft mérnöke folytatja tovább kísérleteit. Még sok hasznos felfedezést várhatunk tőle.

Nemetz József, a XVIII. század végén a budai egyetem természettudományi tanszékének tanára, ötletes feltaláló volt a technika minden terén. Több apró felfedezése mellett fel kell említenünk az öröknaptárt és a sípládát.

Petzval József (1807—1891) találmánya a fototechnika alapvető eszköze. Szepesbélán született és előbb a budapesti, majd a bécsi egyetem tanára volt. Híres objektív lencsáját Bécsben készítette el, mellyel megvetette a fényképezőipar alapját. Találmányával az addig órákig tartó megvilágítás idejét percekre csökkentette. Másik találmánya a tábori fényszóró.

Pollák Antal, a Pollák—Virág-féle gyors-távíró egyik feltalálója 1865-ben született Szentesen. Tanulmányait Grácban végezte és már harmincéves korában képátvivő készüléket talált fel, melyet teleautógraf néven szabadalmaztatott. Ennek a készüléknek az átalakításából és tökéletesítéséből készült később a gyors-távíró. A gyors-távíró készülék műszaki terveit Virág József mérnök készítette 1898-ban. A készülék a távirat szövegét megfélelően átluggatott, hengeren futó papírszalaggal közvetíti. A kilyuggatott papírszalag az adóállomás fémkorongja és fémkéféi között fut nagy gyorsasággal, de a kéfék és a korong csak akkor érintkeznek, mikor egy-egy lyuk elhalad közöttük. Az érintkezés pillanatában a vevőállomáson zárul egy áramkör s ez megfelelő berendezéssel a fénysugárrá alakított rezgést lefényképezi. A rezgések hűségeen visszaadják a leadó állomás papírszalagjára felvett jeleket. Az elektromos uton továbbított jeleket aztán a rezgőmembránok átváltják közönséges betűkké. A Pollák—Virág gyors-távíró először 1911-ben alkalmazták a Párizs—Nizza között lévő vonalon. A feltalálókat a Magyar Tudományos Akadémia a Wahrman-díjjal jutalmazta.

Segner András (1704—1777), Pozsonyban született, Debrecenben orvoskodott, majd a hallei a göttingeni egyetem fizika tanára volt. Munkásságának legjelentősebb része a hidromechanika terére esik. Találmányáról és elért eredményeiről szóló két értekezését 1750-ben adta közre. Ezekben írta le a róla elnevezett rakciókerek, mellyel a folyadékok csőből való kilépésekor fellépő visszahatás levezését bizonyította be. A Segner-kerek a kifolyó vízzel ellenkező irányban forog. A Segner-kerek elve alapján működnek a vízturbinák és az alulcsapó vízikerekek. Segner felfedezését először Nörtenben próbálta ki egy malmon.

Takarékoskodj!

Világbajnokok küzdelme Zomborban

A magyar sport kiválóságai vesznek részt a vivőegyesület szombati disztornáján

Lapunk hasábjain két ízben is megemlékeztünk már a Zombori Vivő Egyesület f. hó 20-i Disztornájáról és rámutattunk arra a nem mindennapi sportcsemegére, amellyel a Zombori Vivő Egyesület vezetősége kedveskedik majd városunk sportkedvelő közönségének. Egy olyan sporttélieményben lesz tehát részünk, amelynek — a mai háborus időkben — egy vidéki város, de talán főváros sem dicsekedhetik!

4-5 olimpiai és világbajnokot, — a világhírű magyar sport legkiválóbbjait egy programban látni, — még Budapestnek, vagy bármely európai városnak is eseménye lenne. Hogy pedig városunkat mennyire megbecsülték az egyes országos szövetségek, mi sem bizonyítja jobban mint az a tény, hogy a vivókat maga az Országos Szövetségi kapitány Jekelfalussy (Piller) György alezredes, a los-angelesi Olympia bajnoka, a birkózókat dr. Papp László kir. törvényszéki bír., a birkózás országos szakfelügyelője és az országos szövetség kapitánya — a tornászokat Kerecsi Endre a m. kir. testnevelési főiskola tanára, a Magyar Birkózó szövetség országos vezetője, — a Rádió reggeli tornájának mestere vezetik városunkban.

Mint a rendező egyesülettől vesszük a hírt, — a Disztorna teljes programja kialakult már és annak lefolyásáról az alábbiakban számolhatunk be:

(Mindkét előadást teljes műsorral, az első előadást délután 3 órakor olcsóbb helyárrakkal tartják meg. A rendezőség újból kéri a közönséget, hogy helyeiket a kezdés előtt 5 perccel feltétlenül foglalják el, mert a »Himnusz« alatt az ajtókat bezárják).

- 1) Versenyzők felvonulása — harsonák hangja mellett, — bemutatás.
- 2) Himnusz, játssa a honvéd zenekar.
- 3) Nyújtó akadémia (Pataki, Sánta, Börcsök).
- 4) Felemás korlát gyakorlatok (Gulyásné Köteles Erzsébet, Nagy Mária).
- 5) Kardvívó verseny (Kovács, Bercely századosok, Rajcsányi, Németh).

Juri-elnök: Jekelfalussy (Piller) György alezredes a los-angelesi Olympia bajnok.

6) Korlát magas-iskola (Pataki, Sánta, Börcsök)

7) Nők talajtorna (Gulyásné Köteles Erzsébet, Nagy Mária).

8) Görög-római birkózás (Zombori, Lőrinc). Vezető: dr. Papp László országos szakfelügyelő és szöv. kapitány, Európa-bajnok.

9) Ökölvívás könnyűsúly (Vácsi, Szumega), váltósúly (Bene—Tamási).

10) Férfiak gyűrű gyakorlatai (Pataki, Sánta, Börcsök).

11) Nők gerenda gyakorlatai. Gulyásné Köteles Erzsébet, Nagy Mária).

12) Szabadstílusú birkózás (dr. Papp, Matura), vezető: Zombori Ödön olimpiai bajnok.

13) Nők szabadgyakorlatai (Gulyásné Köteles Erzsébet, Nagy Mária).

14) Férfiak talajtorna gyakorlatai (Pataki a világ első talajtornásza, Sánta, Börcsök).

15) Rákoczi induló.

A város sportkedvelő közönsége nagy érdeklődéssel tekint a disztorna elé. Eddig még egy alkalommal sem fordult elő, hogy ilyen ismert nevű sportkiválóságok keresték fel Zombort.

Azt hisszük, hogy a disztornán résztvevőket nem kell külön-külön bemutatniuk, mindenki ismeri őket. Amikor a los-angelesi és berlini olimpiász küzdelmeit közvetítette a rádió, vagy az újságok hasábjain találkoztunk nevükkel, megdöbbant a szívünk. A magyar színeknek hoztak dicsőséget. Magyar hazánk fiatalos erejét és lendületét mutatták be a világnak. Jekelfalussy Piller György alezredes a losangelesi olimpia kardbajnoka volt, Zombory Ödön és Lőrincz Márton pedig a berlini olimpián nyertek bajnokságot. Kovács Pál százados Párizsban nyert világbajnokságot. Bercely Tibor százados a berlini Olimpián második helyezését ért el. Rajcsányi és Bercely az olimpiai győztes kardcsapatbajnok két legkiválóbb tagja. Papp és Matura Európa bajnokok, Pataki pedig világbajnok.

A vidéki lábbelikészítő kisiparosok két hónapra elegendő bőrányagot kaptak

A Lábbeliközpont utasításai a feldolgozó iparosokhoz

Az ország területén lévő lábbelikészítő kisiparosokat az ipartestületeik útján arról értesítették, hogy a Lábbeliközpont két hónapra szóló anyagot utalt ki részükre, még pedig a szokásos módon a pirosszinű utalványok beváltása céljából.

A vidéki törvényhatóságok területein a kiutalások már megtörténtek, ellenben a főváros lakossága részére szükséges anyag kiutalása most van folyamatban.

Ezzel kapcsolatban a Lábbeliközpont azzal az utasítással fordult az elosztó és kijelölt talpbőrkereskedőkhöz, hogy az érvényben lévő miniszteri rendelet alapján kiadott talpbőrön és talphulladékon fe-

lül — azzal egyidejűleg — milyen mennyiségű felsőbőr- és mellékanyag-mennyiségeket kötelesek az utalványokra kiszolgáltatni.

Erre vonatkozóan a talpbőrkereskedők részletes utbaigazítást kaptak a Lábbeliközponttól. A vidéki törvényhatóságok területein lévő lábbelikészítő iparosokat különösen érdeklí, hogy csizmautalvány ellenében járó talpbőr céljaira kizárólag szeges áru, nyak-, válltalpbőr szolgáltatandó ki.

A 4 milliméteres vastagságot meg nem haladó talpbőrt elsősorban női-, leány- és gyermeklábbelihez kell kiszolgáltatni, még pedig mértékes cipőre vagy féltalpalásra.

Hogyan juthatnak a termelők kékkőpótló fekete gálichoz?

A vörösréz beszerzése körüli súlyos nehézségek következtében a rézgálic az idei évben is csak korlátolt mennyiségben fog a szőlősgazdák rendelkezésére állni. Ezért a földművelésügyi miniszter fekete gálic néven új védekezőszert is fog a szőlősgazdáknak juttatni, amely szintén réztartalmu szer és a peronoszpóra ellen sikerrel használható fel. A fekete gálicot 1,5 százalékos töménységben kell használni. A permetlé készítése a bordói léhez hasonló módon történik és egy hektoliter lé készítésénél felhasználandó 1,5 kg fekete gálic közömbösítéséhez 1-1,2 kilogram szalonnás oltott méz szükséges.

Minthogy tartani lehet attól, hogy szabadforgalom esetén a fekete gálicot áruhalmozásra vagy üzérkereskedésre használják fel, a kormány a földművelésügyi miniszter előterjeszté-

sére a fekete gálic forgalmát szabályozta és a fekete gálicra névze a rézgálichoz hasonlóan, utalványrendszerrel vezetett be.

Erre vonatkozóan most jelent meg a kormány rendelete, amely a fekete gálic forgalmát a szőlősgazdatársadalom előtt már ismeretes módon a rézgálic forgalmához hasonlóan szabályozza. Eszerint a fekete gálic is csak utalvány alapján szolgáltatható ki a vevőnek, míg továbbadás céljából a kereskedő részére fekete gálic utalvány nélkül is kiszolgáltatható, ez esetben azonban a kereskedő a rézgálicszámoláshoz hasonló részletes elszámolást tartozik adni az árurol.

A földművelésügyi minisztérium a fekete gálic utalványokat a rézgálic és rézmészpor-utalványokkal egyidejűleg fogja szétküldeni a szőlősgazdák-

nak. A szétküldés a főszoftgábirák, polgármesterek, hegyközségi tanácsok, községi, illetőleg hegyközségi előlíjáróságok útján fog megtörténni.

Nyilttér

E rovatban közöltekt sem a szerkesztőség, sem a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

Pk. 2914. sz. 1942. 1942. vghitói 62. szám.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Dr. Deák Imre zombori ügyvéd által képviselt Dr. Jeszenszky Sándor min. tan. mint a Görögkeleti Egyház zárgondnoka, budapesti lakos javára 1199 P 81 f tőke és több követelés járulékal erejéig a hódási kir járásbíróóság 1942. év P 2396/1942. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1942. évi október hó 28-án lefoglalt 1700 P. becsült ingóságokra a kir járásbíróóság fenti számú végzésével az árverés elrendelvéten, annak az 1908. évi XLI. t.-c. 20. §-a alapján a fent megnevezett s a foglalási jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltatók javára is az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési joguk ma is fennáll és ha ellenük halasztó hatályú igénykereset folyamatban nincs, végr. szenv. lakásán, üzletében Vajszkán, Horthy Miklós u. 16 házszám alatt leendő megtartására határidőül

1943. évi március hó 4. napjának délután 3 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt butorok, rádió, tehén, varrógép s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, esetleg becsáron alul is el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiküldési ára egyezer pengőn felül van, az 5.610/931. M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiküldési ár egytizedrészét bántépénzül leteszik.

Hódásig, 1943. évi február hó 10-én

Kitűzési díj 5 P.

(P. H.)

Bácsalmási Albin s. k.,

kir. bír. végrehajtó, mint bírósági kiküldött

««O»»»

HASZONBÉRLETI HIRDETMÉNY.

Az 1942. évi XV. t. c. alapján átengedésre kötelezett 100 kat. holdon felüli mezőgazdasági művelés alatt álló, zsidó tulajdonban volt birtokok átmenetileg haszonbérbeadásra kerülnek.

A haszonbérbeadásra kerülő birtokokról és a feltételekről tájékoztatást nyújt megyék szerint az illetékes vármegyeyei m. kir. gazdasági felügyelőség.

ORSZÁGOS FOLDHITELINTÉZET,

Budapest, V., Gr. Teleki Pál u. 7. sz.

««O»»»

MAGYAR GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE DÉLVIDÉKI FIÓKJA, UJVÍDEK.

Horthy Miklós sugárút 3 sz.

MEGHÍVÓ.

A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége Délvidéki Fiókjának 1943. február 27-én (szombaton) d. e. 11 órakor a Szövetség székhelyén, Ujvidék, Horthy Miklós sugárút 3 sz. alatt, az I. emeleten megtartandó

I. ÉVI RENDES KOZGYULÉSRE.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Évi jelentés az 1942. évről.
3. Zárszámadások ismertetése, a felmentvény megadása.
4. A Számvizsgáló Bizottság két tagjának megválasztása az 1943. évre.
5. Választmányi póttagok megválasztása.
6. Az új költségvetés megszavazása.
7. Esetleges indítványok, jegyzőkönyv hitelesítése. (Indítványok érdemi döntésre csak úgy kerülhetnek, ha február 23-án, d. e. 11 óráig a Fiók Elnökségéhez írásban beadatnak).

Kérjük a tagok személyes, illetve akadályoztatás esetén a csatolt meghatalmazás útján való részvételét és annak a mellékelt bejelentőlap szerinti jelentését.

Hazafias tisztelettel!

MAGYAR GYÁRIPAROSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE, DÉLVIDÉKI FIÓKJA

Dr. Szabó Mihály Miklós igazgató.

Krámer Gyula elnök, felsőházi tag.

HÍREK:
DÉLVIDÉK

HAZ OTI KORZETI ORVOSA: Felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8., második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — **UGYELETES VÁROSI ORVOS:** Dr. Kontsek Ferenc, Szentteleky Kornél u. 12. Tel. 331. — **UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:** SZT. Erzsébet, Kossuth Lajos utca.

A Bunyevác Nőegylet száz pengőt adományozott a honvédcsaládoknak. A zombori Bunyevác Nőegylet teadélutánjának tiszta jövedelmét, 100 pengőt, a honvédcsaládok hozzátartozóinak juttatták.

Nem kötelező az iskolai egyenruha. A közoktatásiügyi miniszter a ruházati anyagokban való hiányra és a drágaságra való tekintettel értesítette a tanügyi hatóságokat, hogy nem kell megkövetelniük az iskolai egyenruha viselését. Lehetővé kell tenni, hogy a tanulók használják, átformált ruhákat is hordhassanak. A tanulók egyéb iskolai felszerelésében is mellőzni kell a nem okvetlenül szükséges anyagok felhasználását, így többek között az irkák egységes beiktatására használt szines papírt is.

Hat pengő egy félkilogram vajért. A zombori törvényszék most tárgyalta Kovács Mária regőcei asszony ügyét, aki fél kilogram vajért hat pengőt kért. Az asszony eladta, hogy nem hivatásos kofa, csak egyik ismerősének adta el a vaját, aminek nem tudta az árát. A bíróság felmentette.

Nemzeti Munkaközpont alakult Nemesmiliticsen. Nemesmiliticsen megalakult a Nemzeti Munkaközpont helyi szervezete. Elnöke Csary János, a vezetőség tagjai Müller Antal, Vidákovich Zakariás, Klinovszki Ferenc, Kanyó János, Horváth Fábrián, Hermann Fülöp, Knezi Pál, választmányi tagok Kanyó Ferenc, Horváth József, Kocsis István, Krizsák György, póttagok Gyurák Máttyás, Nemoda Károly és Tokodi János. Diszelnökönek megválasztották Lantos Károly lelkészt.

A nemesmiliticsi DMKSz kulturdelutánja. A DMKSz nemesmiliticsi fiókja kulturdelutánt rendezett, amelynek keretében Körmendi István előadást tartott a török hódoltság koráról. Zsulyevich Ferencné Zrínyi Miklósról, Füleki László tanító Arany: Toldijából szavaltatott részleteket az iskolás gyermekekkel.

Régifajta, vastag, sárga „PESTI HIRLAP” könyveket vesznek. Stévo trafik (a lánc sarkán).

Leccapolják a kisköszegi mocsarakat. Tudósírók jelentik: Kisköszeg területéhez körülbelül 300 hold mocsaras föld is tartozik. Ezek a földek csak ritkán, nagyon száraz esztendőben használhatók. Most a pécsi Állami Mérnöki Hivatal közbejárására tervbevétték a terület leccapolását, minek következtében ez a terület jóminőségű szántófölddé válik. A pécsi Állami Mérnöki Hivatal kiküldöttje a helyszínen készíti el a leccapolás tervét.

Máramarosi farkaskaland. Csaknem végzetes farkaskaland történt Husztófalva községben. Egy kisleány éppen hazafelé tartott, mikor farkasok támadták meg. A szerencsétlen kisleány szinte kővémeredtén állt a dühösen rávicsorgó farkasok előtt. Szerencsére éppen akkor ért oda egy gépkocsi. A gépkocsi vezetője látva a kisleány szorongatott helyzetét, kocsiával teljes sebességgel a támadó farkasok közé hajtott. Ezek közül egyet elgázolt, a többi pedig elrohant. A kisleánynak szerencsére a nagy ijedtségen kívül más baja nem történt.

A korai ubjurgonya termesztését ismerteti a Növényvédelem és Kertészet legújabb száma. Cikkeket közöl még a cserepek házi készítéséről, a melegágy ablaküvegének pótlásáról, a műtrágyák kiszórásáról, a vetőmaggal való takarékoskodásról, a gyümölcsös tavaszi védelmi munkáiról, a bor virágosodásáról, friss istállótrágya káros hatásáról, a mag csirázásának feltételeiről, a zöldésgeskert beosztásáról stb. A színes szöveggel is közlő két szaklapból a Növényvédelem kiadóhivatala (Budapest, VI., Aréna-ut 84/c.) egy alkalommal e lapra való hivatkozással díjtalanul küld mutatóványszámot.

50.000 családot földhöz, 31.000-ei házhoz juttatott a kormány

Figyelemreméltó előadások a MÉP klubnapján

Budapestről jelentik: Igen élénk és látogatott klubnap volt csütörtökön este a Magyar Élet Pártjában. A párt képviselői és felsőházi tagjai már a kora délutáni órákban nagy számmal gyülekeztek és a miniszterek és államtitkárok közül is sokan megjelentek. A klubnap középpontjában az a négy előadás állott, amelyeket az aktuális birtokpolitikai kérdésekről tartottak.

Először vitéz Vass Elek telepítési főigazgató, a birtokpolitika egyik legfőbb intézője tartott előadást a visszaillesztést vetett a világháborúelőtti magyarországi birtokmegosztásra, a birtokmegosztási viszonyok bizonyos aránytalanságaira, rámutatva arra, hogy ezt a helyzetet még csak súlyos bitották a trianoni békediktátum kényszerű területi változásai. Ismertette ezután a világháború utáni földbirtokpolitikai törvényeinket és ezeknek hatását, továbbá a telepítés akció eredményeit, a tagosítás előrehajtásának legfontosabb célkitűzéseire és a mai birtokpolitika feladataira.

Közölte vitéz Vass Elek, hogy a II. zsidó törvény 820.000 hold mezőgazdasági és 500.000 hold erdőbirtokot érintett, az első zsidótörvény folytán viszont 225.000 hold föld jutott telepítési célokra. Eddig a 100 holdon aluli zsidó birtokok ügyében hoztak érvényes döntést és ezzel 504.000 holdat juttattak magyar kézre. 31.000 család házat, 55.000 család pedig földet kapott. A jövő feladata, hogy szaporítsák a családi kisbirtokokat.

Utána vitéz Igmárdi-Hegyessy Géza ny. altábornagy, vitézi törzskapitány, Dehmel Aladár, az Országos Földhitelezet h. vezérigazgatója és Kádár Levente belügyi államtitkár tartottak előadást és ismertették a Vitézi Szék, az Országos Földhitelezet és az ONCSA közreműködését a fölbirtokpolitikai tevékenység végrehajtásában.

A törvényhozók igen nagy érdeklődéssel és tetőszéssel fogadták a szakzerű előadásokat, amelyeknek mindegyike több mint félóra hosszát tartott és az egész témakört kimerítette.

Leszurta vetélylarsát egy szerelmes csantavéri legény

Csantavérről jelentik: Véres események színe helye volt tegnap este a csantavéri főucca. A vérontás hátterében szerelmi féltés húzódik meg.

Brasnyó András 24 éves borbélylegény és Bazsó Ferenc 20 éves gazdafiú már hosszabb idő óta udvaroltak ugyanannak a lánynak. A leány miatt állandó volt közöttük a harc és már korábban szó esett arról, hogy egyiküknek el kell tűnnie a leány közeléből.

Tegnap este a fő uccán találkoztak a vetélytársak. Brasnyó előkapta zsebkését és azt markolatig a szerencsétlen Bazsó testébe döfte. A súlyosan sérült Bazsót lakására szállították, majd orvost hívtak, aki megállapította, hogy a gazdafiú időközben olyan súlyos vérvesztéséget szenvedett, hogy életbenmaradásához kevés a remény. A gyilkos borbélyegédet letartóztatták.

Március végéig halasztás kérhető az adóvallomások beadására

A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli a jövedelem- és vagyonadó, valamint az általános kereseti adó 1943. évi kivetése tárgyában kiadott pénzügyminiszteri rendeletet.

Aki a bevallását a most kiadott rendelet intézkedéseinek szem előtt tartásával február végéig elkészíteni nem tudja, a bevallás beadására az adóhivataltól március végéig terjedő időre halasztást kérhet. Ennél messzebbmenő halasztásért a pénzügyigazgatóhoz kell fordulni.

A kivetési körrendelet figyelemmel van a harc-téri szolgálatot teljesítő katonákra; az ilyen szemé-

lyek helyett a meghatalmazottjuk által beadott bevallást akkor is számszerű bevallásnak kell tekinteni, ha abban a jövedelmek és vagyonértékek bevallása helyett csak a jövedelemforrásokat és vagyontárgyakat jelölték meg. Azoknál az adózóknál pedig, akiknél az 1942. évi általános kereseti adót, illetőleg a jövedelem és vagyonadót a hadbavonulás miatt adóelengedés címén törölték, az adóhivatalk kötelesek a rögzített adóalapot felmondani avégből, hogy a honvédelmi szolgálat miatt beállott jövedelemcsökkenést az új kivetésnél megfelelően figyelembe vehessék.

Halálos ítélet. Miskolcraól jelentik: A miskolci hadi törvényszék halálra ítélte Petrócki György munkaszolgálatost, aki betöréses lopásokat követett el. Az ítéletet végrehajtották. (MTI)

Tömeggyilkos spanyol kommunistát fogtak el. Madridból jelentik, hogy sikerült elfogni egy Moro nevű kommunistát, aki a polgárháború idején fontos szerepet játszott és az ő tanácsára végeztek ki Bilbaóban 700 nemzeti érzelmű spanyolt. Moro lelkét egész sor más gyilkosság is terheli.

Tarka estét rendeznek a zombori zöldkereszties nővérek. A zombori zöldkereszties nővérek február 28-án a Városi Színházban tarkaestet rendeznek.

Drága volt a tűzifa. A zombori törvényszék árdragításért vont a felelősségre Galetin Péter ószivaci lakost, aki az elmúlt év március 7-én a tűzifa métermázsáját hét és fél pengőért árulta. A vádlott beismerte a vádat. Azzal védekezett, hogy a fa métermázsáját hét pengőért szerezte be, s csak 50 fillért keresett. A bíróság 50 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Drágán adta a szövetet, pénzbüntetésre ítélték. A zombori törvényszék uszoratanácsa most tárgyalta Kisgéczy György és Crayanszki Zsárkó pincédi kereskedők ügyét. A vád szerint Kisgéczy a velour méterét husz pengőért adta. A kereskedő azzal védekezett, hogy nem tudta mi a velour ára, a mindössze csak egy métert adott el. A bíróság felmentette. Társát, Crayanszki Zsárkót, aki egy méter ruhaszövetet 72,71 P-ért árult, a bíróság 200 pengő pénzbüntetésre ítélte.

Az Osztyalsorsjáték pénteki húzásán a 42.209 sz. sorsjegy huszezer, a 43348 és 73315 sz. tízezer, a 28651 sz. ötezer, az 58151 sz. négyezer, a 15878 és 64590 sz. háromezer, a 40296, 71764, 78655 és 94956 sorsjegyek pedig ezer-ezer pengőt nyertek.

Fényképezőgép gumiból. Berlinből jelentik: Tudvalevő, hogy fémkészletek, gépalkatrészekről röntgenfelvételeket készítenek és ezzel ellenőrzik a rejtett anyaghibákat. A felvételek elkészítése azonban — különösen a hajlított vagy egyenlőtlen felületű fémdaraboknál — nagy nehézségekbe ütközött. Ezek kiküszöbölésére hozott forgalomba a Siemens gumiból készült fényképkazettákat. A gumikazettákat megfelelő szorítókkal ráhelyezik a vizsgálandó géprészre és vákuum szivattyúval kiszívják alóla a levegőt. A külső légnyomás szorosan egymásrapsréseli a fíhmet és a kazettát, ezáltal éles, forzalásmentes kép keletkezik. Ez az egyszerű szerkezet biztosítja a legbonyolultabb gépek és gépalkatrészek megbízható ellenőrzését.

MEGSEMMISÜLÉS ELŐTT ÁLL HUSZEZER GYÜRÜBE ZÁRT KINAI KATONA

Tokió, február 19.

A Német Távirati Iroda jelentése ismerteti a japán császári főhadiszállás közleményét, amely szerint a 89. csunking-hadsereg 20.000 katonája körül egyre szűkebbre zárul a gyűrű. A kínaiak súlyos veszteségeket szenvednek.

ASSZONYOK ROVATA

Könnyű, kockás tavaszikabát

Puha, vastag gyapjúszövetből készül a képközpön látható legújabb tavaszi model. Az anyag angolos minőségű és a szabás francia vonalával minden izlést kielégít. Elkészítése azonban a szakmáinak minden csínját jól ismerő szabót igényel, mert amíg a kabát felsőrészen és az ujjakon a szövet mintája egyenesen áll, addig a többi részen ferdén esik s így a kabát egyes részein a szövésirány ferde, miáltal ha szakszavatlan kezek készítenek el a modellt, könnyen megtörténik, hogy a kabát egyes helyen kinyulik. Ezért ajánlatosabb hozzá olyan anyagot venni, amelynél a szövés egyenesirányban ferdén állnak a kockák. Így a váll- és ujjarészeket lehet a ferde anyagból szabni s azt ki lehet kemény szabóvászson béléssel bélelni, ami megakadályozza abban, hogy kinyuljon. Ennek az egyszerű modelnek két nagy zseb és a megkötött öv minden dísz.

Vidám statisztika

Csak 50 éven felül csökken a férhezmenési lehetőség

Hazánk 30 évnél idősebb férfilakosságának 6,6%-a nőtlen, özvegy és elvált, vagyis minden tizenötödik férfi. Mi már most a helyzet a nőknél a házasság szempontjából? A nők száma tudvalevően mint majdnem kivétel nélkül minden európai államban, több mint a férfiaké. Hazánkban az 1941. évben 1000 férfira 1028 nő jutott, de az előző években ez az arány 1040—1060-ig is felment. 1930-ban Magyarországon a nők száma 4.438.209 volt, vagyis 188.099 fővel több, mint a férfiaké. A lakosság 51,1%-a a gyengébb nemhez tartozott és ezen az alapon szinte érthető, hogy 1000 nő közül csak 958-nak jutott férj ezen az alapon számítva.

HARMINC ÉVEN FELÜL

A nők családi állapotának vizsgálatánál éppen úgy a 30. életévet vesszük alapul, mint az agglagényeknél, mint amely korban tul a nem házasság állapot nem tekinthető megszokottnak és általánosnak. A 30—39 éves nők száma 674.939 volt, vagyis az összes nőknek egyhatedrészre. Közülük mindössze 88.124 volt hajadon, azaz alig több mint 13%, majdnem 80%-uk már férjhez ment. Érdekes, hogy a férfiaknak ugyanebben a korosztályban 84% volt a nő és 14% az agglagény. Annak a körülménynek, hogy a nők közül ugyanebben a korcsoportban kevesebb a házasság, de egyúttal kevesebb a hajadon is, magyarázata, hogy az özvegy és elvált férfiak 2%-ával szemben az özvegy nők 5,4%-a, az elváltak pedig 1,8%-kal szerepelnek. Általában a nőknél az özvegyeknek és az elváltaknak száma egyaránt minden korcsoportban nagyobb, mint a férfiaknál. Ennek oka abban keresendő, hogy a megözvegyült, vagy elvált férfiak nagy hányada újra megnősül, viszont a nők nem igen mennek újra férjhez.

A szobanövények ápolásáról

A szobanövényeket kedvelő közönség általános panaszja, hogy a drága pénzen vásárolt pompás növények a legtelkiismeretesebb gondozás mellett is aránytalanul rövid idő alatt tönkremennek.

A 40—49 éves korcsoportban a hajadonok száma majdnem a felére csökken, de kevesebb a házasságok száma is több mint 5%-kal, mint az előbbi korcsoportban. A különbség az özvegyeknél mutatkozik, akiknek száma viszont háromszor annyi, mint a 30—39 éveseknél. A nőknek egy kilencztedrésze esik a 40—49 éves korcsoportra és az 527.500 idetartozó nő közül 393.000, tehát a háromnegyed részük volt férjes asszony.

MIKOR NEHÉZ A FÉRJHEZMENÉS?

Az 50—59 éves nők közül 1930-ban már csak 67% volt férjhez, a hajadonok száma is csökkent, de már kisebb mértékben, mint az előző két korcsoport között. Ebben a korban már nehéz a férjhezmenés. Az özvegyek száma azonban igen nagy ugrást tett, már 100.000-en is felül van, úgy, hogy ennek a korcsoportnak már több, mint a negyedrészre özvegyi sorban van.

Végül jön a legidősebb korcsoport: a 60 évesek és ennél idősebbek, ideszámítva az ismeretlen korúakat is. Ezek épp egy tizedrészt képviselik az összes nőknek s közöttük már az özvegyek vannak többségben. A 438.000 idetartozó nő közül 243.000, vagyis több mint 53% özvegy, a házasságok száma alig 173.000, vagyis 4,5%.

Osszefoglalva az adatokat, a 30 évnél idősebb nőnépességéből, mely az összes nőknek majdnem a felét teszi, 167.825 volt a hajadon, vagyis alig több, mint 8%. Az özvegyek száma viszont ezeknél háromszor annyi, mint a hajadonoké. Átlagban majdnem minden negyedik 30 évnél idősebb nő özvegy. Végeredményben a hajadonoknak, özvegyeknek és elváltaknak, vagyis a férjhez nem lévő 30 évnél idősebb nőknek száma 1930-ban 667.049 volt, ami az összes ebben a korban lévő nőknek majdnem egyharmad része.

Olvasóinknak e téren szeretnénk segítségre lenni néhány alapvető szabállyal, amelyek megmutatják az irányt a bajok orvoslása és kiküszöbölése felé.

Mindenekelőtt azt kell tudni, hogy van-

nak nagy fényigényű növények, mint a pálmafélék, kaktuszok, Ficus, Asparagus és általában a virágzó növények, és vannak árnyékedvelők, mint az Aspidistra és a Ruscus. Nagyon fontos, hogy e téren ne szenvedjen hiányt a növény. Különbséget kell tennünk továbbá a lakás fűtési módjai között is. Legmegfelelőbb a cserépkályha egyenletes melege. A gőzfűtés a szobalevegő páratartalmát nagy mértékben csökkenti. Ezzel kapcsolatban a növények öntözéséről kell megemlékezni. Ha a szoba levegője száraz, a növények a részükre adagolt vízmennyiséget gyorsan elpárologtatják s ha most az elpárologtatott vízmennyiséget pótolni nem tudják, a növények fejlődésében nagyfokú visszaesés következik be. A száraz levegőű szobában tartott növények leveleit gyakran kell permetezni és bőségesebb vizadagolással ellensúlyozni a száraz levegőt. Ettől eltekintve az öntözésnél azt kell szemelőtt tartani, hogy a cserépben lévő föld állandóan nyirkostapintatulyon, de sem túl nedves (sárszerű) és, sem túl száraz (porszerű) ne legyen. Helytelen az a feltevés, hogy a növényeket alulról kell öntözni, vagyis a cserépek alá helyezett tányérba önteni a vizet. A növények gyökerei is lélegeznek, tehát levegőre van szükségük. Ezért szoktak a cserép aljára folyamihomokot tenni és a földet csak erre. A homok vízáteresztő réteget képez és biztosítja a növény számára a levegőt. Ha most a növényt alulról öntözzük, a gyökerek lélegzését gátoljuk ezzel.

A szobakertész első tudnivalói közé tartozik még az is, hogy a növényeknek, még az örökzöldeknek is van ugynevezett nyugalmi időszaka, amikor életfunkciójuk a minimumra csökken. Ilyenkor a növényt csak annyira szabad öntözni, hogy a földje teljesen ki ne száradjon. A nyugalmi időszakot a növények növekedésüknek a beszüntetésével jelzik.

Sokat árthatunk növényeinknek a tápsók helytelen alkalmazásával is. A nyugalmi időszak alatt sohasem szabad alkalmaznunk. Egyébként is csak nagyobb cserépekben lévő növényeknél alkalmazzuk, amelyeknek az átültetés körülményesebb. A kisebb növények tápanyagpótlását inkább átültetéssel adjuk meg. Az átültetést mindig szakképzett kertésszel végeztessük, mert fontos, hogy szakszerűen történjen.

Sok panaszt hallani a virágzó növények élet tartamának rövidségéről is. Ez legtöbbször azért következik be, mert a növények a növényház páradus levegőjéből meleg, száraz szobalevegőbe kerülnek, amely életfunkciójukat nagymértékben gyorsítja.

Még röviden valamit a szobanövények leggyakoribb betegségeiről. Különösen a pálmaféléknél gyakori a pajzstetű. Ennek a kiirtása csaknem lehetetlen, mert a levelek hónaljában a rostok között buvik meg s azért rövid időközönként át kell vizsgálni a leveleket és olykor szappanos vízzel használaton kívüli fogkefével le kell mosni. A különböző gomba betegségekkel szemben házilag csak úgy védekezhetünk, ha a növényeket száraz helyen tartjuk. A beteg növény leveleit nem szabad permetezni sem. Ha a növény levele a szélétől a közepé felé kezd száradni, legtöbbször a gyökér betegségével állunk szemben, amit leggyakrabban a túl adagolt vízmennyiség idéz elő.

A fenti néhány alapvető ismeretből a tanúságot leszűrve legelőször arra a meggyőződésre juthatunk, hogy csak olyan növényeket érdemes lakásunkban tartani, amelyeknek igényeit minden körülmények között ki tudjuk elégíteni. Az ilyen növények hálisan fejlődnek és nem okoznak bosszúságot és fájdalmat azzal, hogy minden igyekezetünk ellenére is egymás után pusztulnak el.

A nagyvilágból

A dél-nubiai népeknél a lányokat férjhezmenésük előtt meghízlalják. Ezen a vidéken csak azok a lányok kapnak férjet, akiknek a súly megközelíti az egy métermázsát. Mivel a mámak a lányukat nemcsak nálunk, hanem mindent a világon mielőbb férjhez akarják adni: itt hizókukrára fogják a fiatal hajadont, és hogy jobban hízzon, zsírral etetik.

KÖZGAZDASÁG

A cipőkereskedők továbbra is kötelesek átvenni a facipőket is

A Szegei Kereskedelmi és Iparkamara közli: Kamarakerületünkben cipőkereskedők többször panaszolták, hogy a Lábbeliközpont a típuscipőkkel egyidőben a kiutalás 5%-a erejéig facipő (klumpa) átvételére is kötelezi őket.

A facipők kötelező átvétele annál is inkább sérelmes rájuk nézve, mert a vásárló közönség annak vásárlásától a legridegebben elzárkózik. De nehezíti a facipők eladását az is, hogy bőr, valamint műtálpal készült lábbelikez szokott egyén a facipőben való járást nem, vagy alig tudja megszokni.

Kamaránk a panaszok mérlegelése után az ügyben a m. kir. közellátásügyi miniszterhez felterjesztéssel fordult.

Felterjesztésünkre a m. kir. közellátásügyi mi-

niszter 601.546/1943. szám alatt kamaránkhoz az alábbi leiratot intézte:

»Értesítem a t. Kamarát, hogy 617.406/1942. sz. rendelettel utasítottam a Lábbeli Központot, mi szerint kötelezze a kijelölt lábbelikereskedőket a nekik kiutalt típuslábbelik értéke 5%-ának megfelelő facipők átvételére.

Ezt a rendelkezésemet továbbra is fenntartom egyrészt fontos országos érdekből, másrészt a facipők népszerűsítése szempontjából. Egyébként a hivatkozott rendelkezés a facipőknek csupán egyszeri ellátmányként való kötelező átvételét rendel el és így az átvevő kereskedők anyagi károsodását nem okozza.

Erre való tekintettel a t. Kamara előterjesztését nem találtam teljesíthetőnek.

Délvidéken a katonai közigazgatás alatt szerződötlett tanoncok felszabadítása

A Délvidék visszafoglalása után 1941. augusztus 15-ig katonai közigazgatás működött és eddig az ideig a jugoszláv jogszabályok voltak az irányadók. Az ipartestületek a jugoszláv ipartörvény alapján ezen idő alatt is szerződötlett tanoncokat.

Az 53.400/1940. Ip. M. sz. rendelet azonban megállapítja, hogy segédi vizsgálatot csak június 16–30 napjain, továbbá július, augusztus, szeptember, október és november hónapokban lehet. Kérdés tehát, vajon azok a tanoncok, akik a jugoszláv jogszabályok szerint szerződöttek le, a fenti rendelkezésekkel ellentétben felszabadíthatók-e?

A hivatkozott rendelet 3. §-a harmadik bekezdésének a) pontja szerint a segédi vizsgálatot az évről bármely szakában meg szabad tartani, ha a tanoncot a rendelet hatálybalépése előtt szerződötlették. Mivel nyilvánvaló, hogy a visszafoglalt Délvidéken a rendelet csak a katonai közigazgatás megszűnése után, illetőleg a polgári közigazgatás

életbelépésével lépett hatályba, a rendeletben megállapított kivételt a katonai közigazgatás ideje alatt tanoncok felszabadítása tekintetében is alkalmazni lehet. Ezek a tanoncok tehát a kikötött tanidő lejártán időpontjában, bármikor segédi vizsgára bocsáthatók.

Az 1943. évi tavaszi minőségi zab- és sörárpavetőmag kiosztása

A földművelésügyi miniszter a zab és sörárpa termesztés egységesítése és minőségi színvonalának emelése érdekében az elmúlt években lebonyolított minőségi zab és sörárpavetőmag akcióit az 1943. év tavaszán is fokozott mértékben kívánja folytatni.

Ennek az akciónak a keretén belül eredeti ne-

mesített és utántermesztett sörárpa, illetve zabvetőmagot bocsát a szaporító gazdaságok részére. Sörárpatermesztésből kamaránk területe ki van zárva, így csak az eredeti nemesített, illetve utántermesztett zabvetőmag kerülhet kiosztásra, a m. kir. Növénytermelési Hivatalon keresztül.

Az akció keretében általában csak azok a gazdaságok vehetnek részt, akik a vetőmag mennyiségének megfelelő, szokvány zabot a HOMBÁR-hoz előzetesen beszállították, illetve, akik cserekeszlettel nem rendelkeznek és így a községi előjárásig bizonyítványával igazolják, hogy gabonalapjuk tanúsága szerint részükre vetőmag nem hagyatott vissza.

Akik az akcióban részt óhajtanak venni, részletes felvilágosítás végett forduljanak az illetékes m. kir. gazdasági felügyelőséghez.

A krumpliért feláldozz a barackot

Keletnémetország legfontosabb burgonyatermelő vidékein megtiltották a barackfaültetést és elrendelték a meglévő barackfaállomány egyrésztének kiirtását. Ennek a rendeletnek érdekes előzménye van. A növényi kártevők elleni védekezés irányításával megbízott Birodalmi Élettani Intézet a legújabb kutatások alapján megállapította, hogy a burgonya vírus betegségeinek elsősorban az őszibarackfákon elősködő levéltetvek a terjesztői. A burgonya terméseredményének közismert romlását tehát nem az évtizedeken át gyakorolt gumós szaporítás, — esetleg a talaj és időjárási viszonyok átalakulása okozza, hanem a vírusok, ezek a bacillusoknál is sokszorosa kisebb parányi kórokozók. — Az intézet megfigyelései szerint a burgonya kórokozói között legveszedelmesebb az u. n. levélgöngyölítő vírus, amely a növekedés és az anyagcsere megzavarásával a terméshozamot egyötödére vagy még ennél kevesebbre is csökkentheti. Most tehát a körülforog a kérdés, hogy a burgonyatermelő vidékeken érdemes-e a zamatos, illatok mosolygó barackot termelni, vagy pedig minden eszközzel óvni kell a burgonyatermést hiszen a burgonya a legfontosabb táplálékok egyike, kérdéssel kapcsolatban arra is hivatkoznak, hogy ott, ahol a növényi kártevők elleni védekezés elé magas színvonalon áll, mint például Közép-Németországban, a burgonya mellett a barackot is sikerült megmenteni, mert a barackfák megfelelő permetezésével elpusztították azokat a kártevőket, amelyek a burgonyára veszedelmesek.

Valaki kopog az ablakon

A Délvidék rovatja

— Mondd csak: barátja valamelyik annak a fiatalembernek, Jack Shirleynek, a kettő közül?

— Mind a ketten ismerik és Basil Mostyn, azt hiszem, a legjobb barátja itt a környéken. Ker szokása ellenére megint sokáig hallgatózott. Cicely megszorította a kezét.

— Hedy bácsi — mondta —, te sokkal jobban ismered az embereket, mint én. Szeretnék mondani neked valamit Jack Shirleyről, amit mostanáig nem tudtam és te mondd meg, mit gondolsz erről a dolgról.

— Beszélj — mondta Ker.

Cicely elmondta Shirley történetét. Csendes, lehetőleg nyugodt, szinte száraz hangon beszélt, Ker pedig éppen olyan nyugodtan hallgatta végig. Ő azonban mindig nyugodt tudott lenni, akármiről volt is szó.

— Értem — mondta aztán bólintva —, Shirley hát ezért nem jött ide, Reppsbe, bár meghívtuk, ezért tartotta magát távol tőled már azelőtt is, mielőtt én idejöttem. Azt akarod tudni, mit gondolok? Shirley ér a legtöbbet valamilyen közül, aki itt lakik a környéken. Igazi férfi, ember a talpán. De az bizonyos, hogy kissé túlzott a gondolkodása. Szomorú történet, amit hallottam tőled, igazán szomorú. Te azt vártad talán, hogy itéletet mondjak róla... hiszen igaz, van egy kis gyakorlatom benne. De az ilyen ember, mint Shirley, mindig kiszámíthatatlan, sohasem lehet az ember bizonyos benne, mikor mit fog tenni. Amellett az az érzésem, hogy a válasz is elvei ellenére van...

— És akkor nagyon helyesen gondolkodik — jelentete ki Cicely. — Én sem tartom elintézésnek a választ. El sem tudom képzelni, mit tegyen, hová forduljon ilyen körülmények között. Csak azt szeretném tudni, nem segíthet-e legalább valamiben neki... vagy szegény, szerencsétlen feleségének!

Ker a fejét rázta.

— Az ilyen dolgokon nem lehet segíteni emberi erővel. Ha pap lennék, azt mondanám, legfeljebb imádkozhatnánk ezért a szegény emberért, mert csak a jó Isten segíthet rajta, ugy, hogy...

Kopogtak az ajtón. Az inas az estilapokat hozta be. Ker szeretett pontosan értesítve lenni az eseményekről, még a világ eldugottabb helyein is. A legelső lap, amit kézbevevett, helyi kiadvány volt. Már félre is akarta tenni, hogy úgy sincs benne semmi érdekes, mikor egyik cím megragadta a figyelmét.

Odavitte a lapot az ablakhoz. Olvasta. És az arca elváltozott.

— Mi az? — kérdezte Cicely.

— Oh, egyáltalán semmi... csak a napihíreket néztem végig — mondta Ker és az egész ujságcsomót, az előbb olvasott helyi lapot gondosan legalulra tette, az íróasztalra tette.

— Telefonálni megyek, drágám. Elfeleltem valamit.

Kiment a szobából.

Cicely néhány pillanatig mozdulatlanul állt a helyén, aztán odament az íróasztalhoz és kivette a legelső lapot. Ker különös viselkedése

nem került el a figyelmét. Maga sem tudta volna megmondani, mit vár, de érezte, hogy van valami az újságban, amit tudnia kell.

Már sötétedett. Cicely felgyújtotta a lámpát, aztán leült és kibontotta a lapot. A következő pillanatban könnyfátyol homályosította el a látását. Nagy erőfeszítéssel fojtotta vissza a sírását, hogy el tudja olvasni a hírt.

(Folytatjuk.)

Apróhirdetések

Apróhirdetéseket csak készpénzfizetés ellenében fogadunk el. Telefonon nem fogadunk el hirdetéseket.

EGY KIFUTÓLÁNYT azonnali belépésre felvesz Bosnyák József könyvnyomdája, Zombor, Csihás Benő u. 3.

Kendergvár komplot, műáztatókkal eladó. Uzenben megtekinthető. Cím a kiadóban. a-3054-f

FIGYELMEZTETÉS. Holbert József hentes és mészáros ezuton tudatja igentisztelt vevőivel, hogy a héten nem lesz sertéshus, mert nem kapott állatokot. a-3078-f

Özv. Natkai Sándor vendéglője Bácskosuthalván azonnali kiadó. a-3083

„POLIP” szijragasztó

a hajtósziak varrását feleslegessé teszi. Tartósabb a varrásnál. Kapható Weigand József gépkereskedésében, Hofherr-Schranz képvisel. Zombor, Széchenyi körút 32. Tel. 146. a-3082-f

Mindenes szakácsnőt, jó bánásmóddal felvesz Nébl hentes, Zombor. a-3080-f